

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Vni Jesu conveniunt prophetiae hae omnes, nemini vero praeterea.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

CAPUT CLXXI.

De natura, vi, & usu Prophetiarum.

I. Uni Jesu conveniunt Prophetiae haec omnes ac typi; nemini vero praeterea. II. Univerſe potius quam ſigillatim ſpectandae ſunt Prophetiae. III. Prophetiae quaedam, non ſolitariae, ſed cum toto, unde prodierunt, contextu ſpectari debent: IV. nec neceſſe tamen eſt Prophetias & typos, quoscuſque attulimus, in eandem ſententiam ac antecedentia & conſequentia conſpirare. V. Diſputatur quid Prophetiarum collectiones à Centonibus diſcrepent. VI. Ut fidei eſſet locus, non ſemper claras & diſtinctas eſſe Prophetias oportuit. VII. Triplex occurrit Prophetiarum genus in Libris ſacris; primum, quod Chriſtum mere reſpicit; alterum, quod Chriſtum reſpicit κατὰ λέξιν, alia κατὰ χῆμα; tertium, quod Chriſtum κατὰ χῆμα, alia κατὰ λέξιν. VIII. In allegoriis eruendis elaborarunt Judaei, IX. & Ethnici. X. Vanitatem oraculorum ſuorum & Sibyllarum iidem Ethnici agnoſcunt.

Uni Jesu conveniunt Prophetiae haec omnes, ac typi; nemini vero praeterea.

I. **P**LURES superiorum ſimiles poteramus typos conquirere, in quibus Deus venturi Meſſiae indicia hominibus longe ante propoſuit. Multos collegerunt priſci, novique Scripturae ſacrae Interpretes: ſed cui non ſatiſfecerint, quos attulimus, nihil ei ſane futurum eſt fatiſ. Ex hac porro typorum Chriſti ferie, & ex ſuperiore Paralleliſmo, accurata quaedam Meſſiae & mirifica, non adumbratio, ſed deſcriptio exurgit. Nec enim iis obſcura aliqua κερμέα, ſed aperta; non aliqua Chriſti Jeſu nota, ſed univerſae continentur: ſtirps ab ultima retro origine, tempus naſcendi, patria, nomen, mores, dignitates, ſtudia, negotia, acta, caſus vitae univerſi, mors, ipſumque adeo genus mortis, ſepultura, & quae mortem conſecuta ſunt, mirabilis ille ad vitam reditus, & ſtupendi eventus rerum, quarum gratia vitam & mortem Jeſus obierat, & omnes denique characteres, quibus diſcerni & diſtingui potuit. Nam etiamſi horum ſignorum aliquid in alio, ſi forte, idem appareat; puta ſi quem alium vel Davide ortum reperias, vel Bethlehemi natum, vel Prophetam, vel ſacerdotem, vel paſtorem, vel concionatorem, vel pacificum, vel ſanctum, vel humilem, vel pauperem, vel principem, vel regem, vel fortem, vel legumlatorem, vel falſo accuſatum, vel nefaria morte extinctum: at haec in ſe qui complexus fuerit univerſa, ſi veteres replicemus memorias, praeter Jeſum reperiemus omnino neminem. Sacra quaedam Veteris Teſtamenti oracula Prophetae ſuo Muhammedo accommodare conati ſunt Illamiſtae, ſed quod ex iis, propter paucitatem, nihil certi colligere ſe poſſe cernerent, in uno Alcorano omne doctrinae ſuae praſidium poſuerunt. Ex his projeſta & inſana Celfi apparet impudentia, qui Prophetarum praedictiones innumeris aptius, quam Jeſu, convenire, nefarie proſus & ἀπρηθρίαυδώς auſus eſt dicere. Quodque maxima admiratione dignum eſt, & exceptionem omnem aut cavillationem reſpuit, non unus aliquis Prophetam omnia haec ſolus de eo praenuntiavit, quod ipſum tamen vel pertinaciſſimam obſtinationem frangeret, ſed ab ipſiſ mundi incunabulis, per quatuor annorum millia, uno ore venturum Chriſtum praedixerunt viri complures, in ejuſque ortu, vita, virtutibus, rebus geſtiſ, morte, ac tota denique οικονομία praemonſtranda conſenſerunt. Quae ſi quis caſu eveniſſe dicat, caſus huiuſmodi in rerum natura aliquando contigiſſe oſtendat: quorum nulla omnino exempla vel recens praebet vel vetuſt historia. Egregie Eusebius: φέρει δὴ ἄλλως τὸν τῶν θείων κληρονομῶν, καὶ ἐν τῇ βίβλῳ ἀποκαλύψεως ἐρωτησῶν, ὅτι πρὸς τὴν πτωχονόμιον ἀγαθὴν εἶπε, ὅτι, φωνὴν λόγων ἀκούσας, μὴ εἶναι κληθῆναι καρδίας, φυχῆς δὲ λογικῆς καὶ νοεῖας καρπὸν ἀποκαλύψεως, λέγει δὴ ὅτι αὐτῆς πολλὰς ἐπισκοπὰς, ὡς ἄλλος πόσις τῆς αἰῶνος βουδύμενος, ὁμοίως τῶν ἡμετέρων αὐτῆς ἀποκαλύψεως ἀναδὸν ἀπὸ μυεῖων χρόνων φανῆς, ἐγνώσθη τε καὶ ἀνεκνήρυξεν ὅτι εἰς ἀποκαλύψαν ἀποφιλῆσεν ἰβερῶν πωσιν: οἱ δὲ τὸν τόπον αὐτῆς ἠγνόησαν, καὶ χρονοῦς τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸν πῶν τῆ βίου, & δυναμῆς, καὶ λόγου, καὶ κατὰ δυνάμει αὐτῆς ἀποκαλύψεως βίβλοις ἰβερῶν ἀποκαλύψεων. Age vero, cum praeterea cujus animus lapidis in modum induruit huiusmodi interrogationibus in noſtram ſententiam pertrahamus, ſic ex eo ſciſcitantes: Deus tu, dic mihi, vocem eo qui ratione praeditus ſit dignam emittens; non ex ſtolido pectore, verum ex animo rationis & intelligentiae compote fructum proferens: dic, inquam, re apud te ſapius ex-

Celf. apud Or. contr. Celf. libr. 1, & 2.

Euseb. Orat. de laudib. Constant. cap. 17.

penſa; quis alia antehac, ex omnibus iis qui olim Sapientes appellati ſunt, apud caros Deo quondam Ebreorum filios, compluribus retro ſeculis, iidem ut ſoſpitator noſter, vaticiniis Prophetarum cognitus & prænuntiatus eſt? Qui quidem & locum in quo natus eſt, & tempora adventus, & vite rationem, & edita ab eo prodigia, & ſermones, & res præclare geſtas animo præcipientes, in Libros ſacros retulerunt.

II. Quod ſi ſingulare aliquid vaticinium, ab aliis ſepoſitum & excerptum, aut è typis unum aliquem ſeorum expendas, rei forteſſe veritas, vel propter obſcuritatem, vel propter ambiguitatem minus eluceſcet, Verum non ex ſingularum partium conſpectu, ſed ex totius comparatione effloreſcit & ſpectatur ſimilitudo: neque ex digiti extremi, aut pedis inſpectu, vel imæ auriculæ, hominem alioqui notiſſimum poſſis agnoſcere, ſed ex corporis integri filo, & ea ſpecie quæ ex partium omnium compage & convenientia exurgit. Igitur non ſigillatim ſumendæ ſunt Paralleliſmi partes, neque ex detruncatis membris arbitrium faciendum; quæ ſuis emota locis robur amittunt, ordini ſuo reſtituta vim recipiunt: ſed ſpectanda tota ſeries eſt, cum altera res alterius opem poſcat, & amice conjuret. Quam ſeriem in Jeſum quadrare univerſam ſi deprehenderimus, uti certe quadrat, tum facilis exiſtimatio erit, non caſu aliquo, aut fortuita rerum conſenſione, ſed certo Dei nutu ac conſilio hæc ita proveniſſe: ut homines ad oracula divina attentis, eorumque ſententiam pia mente ac docili perſcrutantes, de ſalutari Meſſiæ adventu admonerentur, ab eoque malorum fuorum levamen expectarent. Neque tamen concedimus, nulla in toto hoc Paralleliſmi contextu extare vaticinia, quæ non aliõrum ſpectu queant, cum reperiri pleraque in eo poſſint, quorum exitum in alio, præterquam in Jeſu, fruſtra quaſiveris. Quo argumento Origenes vehementer urgebat impurum Sophiſtam Celſum, has Prophetarum prædictiones fanaticis quibuſdam convenire affirmantem, qui ſe Dei Filios de cælo veniſſe jaçtabant. Atque hanc aſſumit in exemplum, quæ Bethlechemo proditurum Iſraëliitarum principem Michæas aſſeveravit, eamque nemini illorum accommodari poſſe oſtendit, quæ tamèn examuſſum in Jeſum congruit. Aſſumit & alteram hanc Jacobi: *Non auferetur ſceptrum de Juda, & dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus eſt, & ipſe erit expectatio gentium.* Hæc ſi quis alteri cuiſpiam aptare voluerit, oſtendat neceſſe eſt, quomodo regiam poteſtatem Juda retinuerit, quoad Siloh ille adveniret, oſtendat quoque gentes in eo ſpem ſuam & expectationem collocaſſe: quæ in Chriſtum Jeſum omnia recte cadunt.

Univerſi potius quam ſigillatim ſpectanda ſunt Prophetia.

Origen. contr. Cell. libr. 1.

Mich. 5. 2.

Gen. 49. 10.

III. Notandum præterea eſt, quaſdam Prophetarum vaticinationes, non ſolum cum pertinentibus eodem prædictionibus, ſed & cum toto locorum, unde excerptæ ſunt, contextu eſſe ſpectandas. Quemadmodum enim alia eſt rei nudæ, alia ejuſdem cum adiunctis ſpectatæ exiſtimatio; ita *αὐτοῦ* ſeparatim ſumtæ, vel imperfecta erit ſignificatio, vel diverſa ab ea, quæ ex totius operis, vel totius loci, unde ipſa prodit, attenta conſideratione exiſtet. Adhibenda itaque magna cautio eſt, non quam ſuggerit pervicax animus, & contradicendi cupidus; ſed quam recta poſtulat ratio, & conſtans perſcrutandæ veritatis ſtudium, quamque in aliorum librorum lectione adhibere ſolemus.

Prophetia quadam, non ſolitaria, ſed cum toto, unde prodicitur, contextu ſpectari debent.

IV. Quod non eo tamen pertinere velim, ut quæcunque huc attulimus vaticinia, quoſcunque propoſuimus typos Chriſti, fidem ipſis nullam haberi poſtulem, niſi in eandem plane ſententiam ac antecedentia & conſequentia conſpirent. Nam quod Salomonem, exempli gratia, figuram Chriſti gerere dixerimus, ſi quis infanis ejus amoribus & vetito idolorum cultui conſentaneum quippiam requirat in Chriſto, parum is æquus ſit proſecto rerum æſtimator. Hunc narrationis ordinem & connectionem vix patitur aſſatus ille divinus, quo agitati Prophetæ futura præcinebant. Scabrum quid, ſalebroſum, ac diſſipatum edere ſolet *ἔκστασις*, & per varias ſpecies rerum ſibi obverſantes præcipitatur inſtinctus animus, nec ullis ſeſe legibus ſermonis coerceri patitur. Scio hoc Patres Eccleſiæ diſcrimen obſervari ſanctos inter Prophetas, & Pſeudopphetas; quod hi furore perciti, illi tranquilliori & ſedatione mente futura profarentur; atque hoc potiſſimum argumento conviciffe Montanum, Priſcam, & Maximillam, propheticam ſibi vim arrogantes, quod emota mente furioſis & infanis ſimiles raptarentur, cum Prophetæ ſui compotes, placido, ſerenoque animo edere ſoleant oracula. Quapropter ſcripſerat Miltiades librum, *ὅτι τὸ μὴ εἶναι προφήτου ἐν ἐκστασὶ λαλῆναι.* Verum *ἔκστασις* intelligit furorem, qui mentem ſtatu ſuo depellit, & adigit ad infaniam, qualis erat divinatorum, Pſeudopphetarum, & Montanitarum. At ſancti Prophetæ, etiamſi divino correpti ſpiritu efferveſcerent dicendo, & præter ſolitum incalceſcerent, mente tamen conſtabant, nec quicquam præter intellectum proferebant. Atque hæc proprie dicta erat *ἔκστασις*, quali correptum Petrum, quali Paulum, narrat Lucas in Actis, quo ſenſu vocem illam ſæpe uſurpant

nec neceſſe tamèn eſt Prophetias & typos quoſcunque attulimus, in eandem ſententiam ac antecedentia & conſequentia conſpirare.

Act. 10. 10. & 11. 5. & 22. 17.